

پارلمان باز و پاسخگو؛ مظهر واقعی اراده ملت

فشرده ی مشاهدات هفتگی – ولسی جرگه

۲۳ سنبله ۱۳۹۶ | اجلاس چهاردهم | دوره شانزدهم (تمدیدی) | هفته اول (۱۹-۲۳ سنبله)

اجلاس چهاردهم؛ دوره ی پر کار برای مجلس نمایندگان

دور شانزدهم شورای ملی در حالی اجلاس چهاردهم خود را آغاز می کند که در مورد ادامه کار این مجلس از منظر حقوقی، پرسش های مطرح است. کار مجلس نمایندگان دو سال پیش به دلیل راه اندازی پروسه ی اصلاحات انتخاباتی، بر اساس فرمان تقنینی ریاست جمهوری تمدید گردید. متأسفانه در دور شانزدهم شورای ملی و مخصوصاً در سال های اخیر (تمدیدی)، هر از گاهی جایگاه و شان و عملکرد شورای ملی در کشور مورد خدشه قرار گرفته و زیر سوال رفته است؛ چنان که در مواقعی از پارلمان مقتدری که انتظار مردم و قانون اساسی است، فاصله گرفته است. با این همه، شورای ملی در اجلاس گذشته (سیزدهم) حضور نمایندگان در جلسات بیشتر و نیز کار کردهای بهتری در بخش «قانون گذاری» و «نظارت از کارکرد حکومت» داشته است. با توجه به افزایش ناامنی ها در سطح کشور، بیشتر نمایندگان برای سفر به حوزه های انتخابی شان با مشکلات جدی مواجه می باشند که این خود باعث گردیده تا نمایندگان در ایفای نقش نمایندگی شان کوتاه بیایند. عدم اعتنائی دولت به تصامیم و مصوبات شورای ملی، باعث ایجاد فضای بی اعتمادی و بعضاً تقابل را به خود گرفته است. تقابل میان حکومت و پارلمان زمانی شدت گرفت که در سال گذشته، شورای ملی دست به استیضاح دسته جمعی وزرا به دلیل کوتاه آمدن در مصرف بودجه انکشافی زد. با آن که در نتیجه آن، هفت تن از آنان سلب صلاحیت شدند، اما تا کنون حکومت افراد جدید را به جای آن ها به شورای ملی معرفی نکرده است. با این حال، اجلاس جدید برای پارلمان، دوره ی پرکاری خواهد بود. شورای ملی به بازنگری و اصلاحات اساسی در ساختار و عملکردهای خود نیاز دارد. در این اجلاس، پارلمان باید در حل مشکلات مردم و در کل در حل بحران در سطح کلان، نقش موثرتری را ایفا کند. روحیه تقابل با قوای اجراییه، باید جای خود را به تعامل و همکاری خالی کند. مردم انتظار دارند تا در وضعیت کنونی و برای رفع مشکلات، پارلمان باید نقش فعال تری را ایفا نمایند و ابتکار عمل را در دست بگیرد.

ولسی جرگه در این هفته:

مشاهدین فیفا طی هفته گذشته، از دو نشست عمومی ولسی جرگه مشاهده به عمل آوردند. ولسی جرگه در بخش نظارت بر عملکرد حکومت، ادامه روند سرپرستی در وزارت خانه ها را غیرقانونی خوانده و بر معرفی همه نامزدوزیران به مجلس تاکید کرد. رییس مجلس پس از گفتگو های طولانی اعلام نمود که در روز های آینده به هشت نامزد وزیر که از سوی حکومت معرفی شده اند، صندوق رای گذاشته خواهند شد. همچنین مجلس نمایندگان در اوقات امتیازی بیشتر روی موارد چون نبود تسهیلات و تهیه امکانات کافی برای حجاج در مراسم حج از سوی وزارت مربوطه، انتقاد از استراتیژی جدید آمریکا در مقابل افغانستان، نبود معیار مشخص در تعیین مقرری ها در پست های دولتی، افزایش فساد اداری در ادارات دولتی و غیردولتی و اوضاع امنیتی کشور بحث نمودند. همچنین در بخش نمایندگی از مردم، گزارشات ولایتی نمایندگان مجلس را استماع نمود. به همین منوال، جلسات کمیسیون ها به شکل عادی و بر اساس آجندا ادامه یافت.

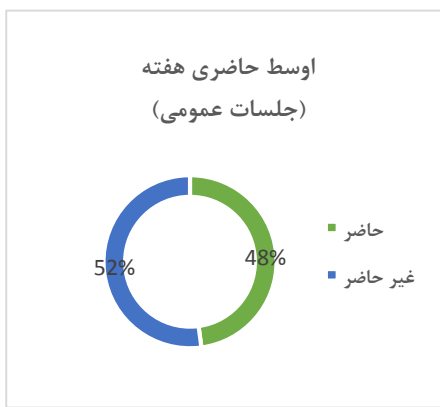
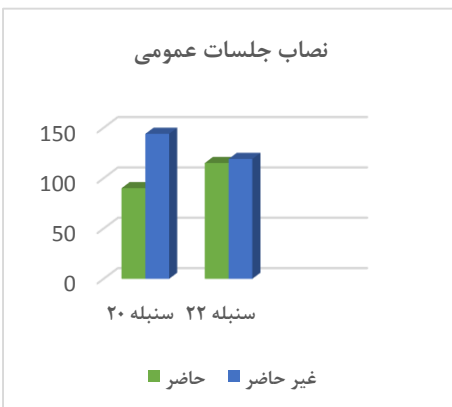
محتویات:

- جلسات عمومی
- نصاب
- ساعت
- امتیازی
- نظارت بر عملکرد حکومت
- نمایندگی از مردم
- جلسات کمیسیونها
- کمیسیون
- تفتیش مرکزی

۱. عمومی غونډی

۱.۱. نصاب:

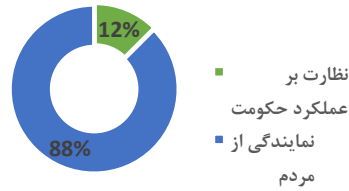
ولسی جرگې تېره اونۍ په خپلو عمومي غونډو کې ۵۲ سلنه ناسوب غړي درلودل. دا په داسې حال کې ده چې د ولسي جرگې اداري پلاوي په ديارلسم اجلاس کې په عمومي غونډه کې تصميم ونيوه چې د هغو وکیلانو نومونه به چې په عمومي غونډو کې او د کمیسیونونو په غونډو کې په پرلپسې توگه نه حاضرېږي، په غونډه کې د رسنیو په شتون کې اعلان کړي. د ولسي جرگې نوي اداري پلاوي په ديارلسم اجلاس کې د جرگې دغه تصميم پلي کړ او د مشاهدینو او رسنیو په شتون کې د هغو ۸ وکیلانو دندې چې له ۲۰ ورځو زیات په پرله پسې توگه ناسوب وځنډولې. ولسي جرگې یو ځل د د وري په

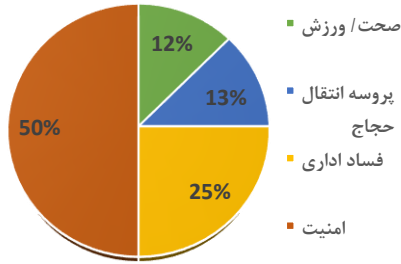
۲۳مه او دویم ځل د غويي په ۲مه نېټه د دغې جرگې د هغو غړو دندې چې له ۲۰ ورځو زیات په پرله پسې توگه ناسوب و، د ولسي جرگې د کورنیو دندو د اصولو ۷۳یمې مادې له مخې وځنډولې. فیفا په عمومي غونډو او د کمیسیونونو په غونډو کې د وکیلانو د ناسوبیتیا د مخنیوي لپاره څو څو ځله اداري پلاوي ته وړاندیز کړی ترڅو په دې برخه کې د کورنیو دندو اصولو ته بیا کتنه وکړي او په دې برخه کې نور اړین گامونه پورته کړي. د استازو ناسوبیتیا تل د جرگې عمومي غونډې او د کمیسیونونو غونډې له ننگونې سره مخامخ کړي او زیاتره وخت د جرگې غونډې بې پایلې ته پای ته رسېږي.

۸۸ درصد از مجموع صحبت‌ها در وقت امتیازی در این هفته، به مسایل مربوط به «نماینده‌گی از مردم» متمرکز بود در حالیکه ۱۲ درصد دیگر آن به مسایل مربوط به «نظارت بر عملکرد حکومت» می باشد. مسایل مربوط به صحت/ ورزش، پروسه انتقال حجاج، فساد اداری و امنیت از موارد اساسی بود که در جریان ساعت‌های امتیازی بیشتر در محور آن صحبت نمودند.

تمرکز بحث‌های آزاد

موضوعات بحث شده در ساعت امتیازی

۱.۳. نظارت بر عملکرد حکومت

۱.۳.۱. بحث روی مسایل مهم کشور

اعضای مجلس نمایندگان پس از سپری کردن تعطیلات یک و نیم ماهه در نخستین نشست عمومی خویش که مورخ ۱۳۹۶/۰۶/۲۰ به ریاست عبدالروف ابراهیمی (کندز) رییس این جرگه دایر گردید ادامه روند سرپرستی در وزارت خانه‌ها را غیرقانونی خوانده و بر معرفی همه نامزد وزیران به مجلس تاکید کردند. اعضای مجلس نمایندگان از حکومت می خواهند تا به روند سرپرستی در وزارت خانه‌ها خاتمه داده و افراد جدید برای وزارت‌های باقی مانده را به این مجلس معرفی کند. مجلس نمایندگان تاکید داشت تا زمانی که تمام نامزد وزرا به این مجلس معرفی نشوند به هشت نامزد وزیر معرفی شده رای نخواهند داد. این در حالیست که شماری از اعضای مجلس اظهار داشتند که حکومت وحدت ملی در جریان حدود سه سال عمرش تاکنون برای مدت کوتاهی هم نتوانسته تا کابینه اش را تکمیل نماید. در حال حاضر ۱۱ وزارت خانه از سوی سرپرستان اداره می شوند. سید نادر شاه بحر (غور) عضو مجلس نمایندگان در این مورد گفت: "حکومت وحدت ملی برای یک بار هم که شده در زندگی خود، کابینه ای خود را از حالت سرپرستی بشکند و وزرا را بصورت کامل معرفی بکنند". به باور شماری از اعضای مجلس نمایندگان سرپرستی در نهاد های حکومتی، چالش بزرگی در برابر ارائه خدمات برای شهروندان است. صاحب‌خان، عضو دیگر مجلس گفت: «نظر شخصی من است که برای این وزیران، صندوق گذاشته شود و رأی بدهیم سه وزیر دیگر مانده است آن‌ها را نیز حکومت معرفی می کند». در همین حال، عبدالروف ابراهیمی (کندز) رییس مجلس نمایندگان می گوید که در نشست روز چهارشنبه مورخ ۲۲ سنبله سال روان، تصمیم خواهند گرفت که به هشت نامزد وزیر معرفی شده به مجلس، رای بدهند و یا در انتظار سه نامزد وزیر دیگر باشند. هم چنان در بخش دیگر جلسه، دو اعلامیه ای مجلس نمایندگان در مورد تقبیح نمودن کشتار مسلمانان در کشور برما و توهین به مقدسات اسلامی مسلمانان در افغانستان که از طرف نیروهای ائتلاف صورت گرفته است توسط صالح محمد سلجوقی (هرات) قرائت گردید.

۱.۴. نماینده‌گی از مردم

۱.۴.۱. استماع گزارش ولایتی

در نشست عمومی ولسی جرگه که مورخ ۲۲ سنبله ۱۳۹۶ به ریاست عبدالروف ابراهیمی (کندز) رییس این جرگه برگزار گردید، طبق آجندا گزارش ولایتی ولایت پروان از سوی ذکیه سنگین (پروان) به صحن مجلس ارایه گردید.

شماره	اسم	ولایت	مشکلات ولایت
۱	ذکیه سنگین	پروان	<ul style="list-style-type: none"> وکیل منتخب ولایت پروان به نکات ذیل اشاره نمود: چالش‌های موجود در قسمت امنیت ولایت پروان؛ موجودیت مشکلات در عرصه معارف این ولایت؛ نبود پولیس کافی در این ولایت؛ عدم تطبیق پروژه‌های انکشافی؛ عدم ترمیم سرک شاهراه سالنگ؛ نبود آب آشامیدنی در این ولایت؛

۲. جلسات کمیسیون‌ها

مشاهدین فیفا طی هفته قبل از یک جلسه کمیته‌های کاری مجلس نمایندگان مشاهده به عمل آوردند. این جلسه شامل کمیسیون تفتیش مرکزی و نظارت بر تطبیق قانون می باشد.

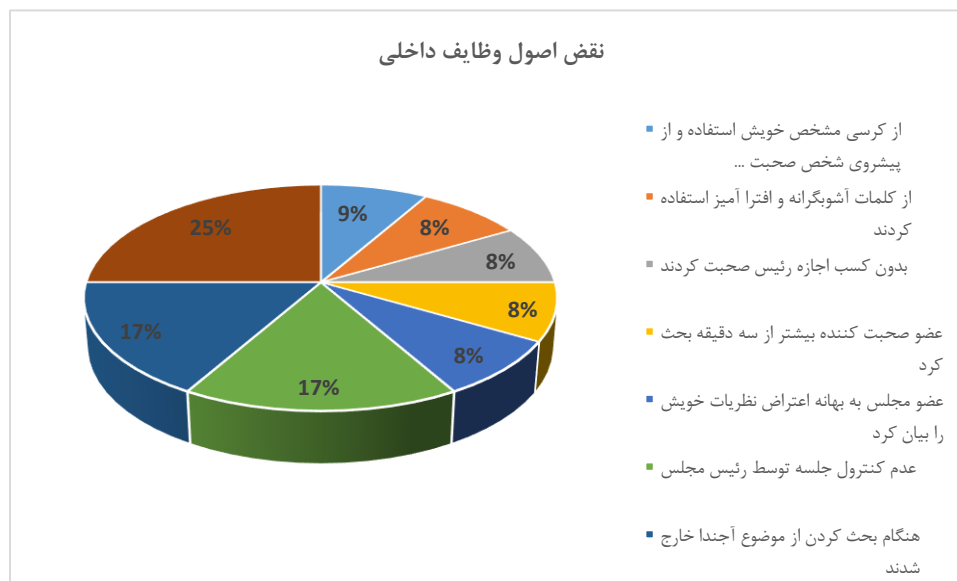
۲.۱. د قانون پر پلي کېدو د څارنې او مرکزي تفتيش کميسيون

۱،۲،۱. د ۱۳۹۵ مالي کال پر قطعيې بحث

د مرکزي تفتيش کميسيون په غونډه چې روان کال د وري په ۲۱ مه جوړه شوه، د اجنډا له مخې د ۱۳۹۵ مالي کال د قطعيې په هکله بحث وشو. لومړی اسدالله سعادتې (دايکندي) وويل چې د ۱۳۹۵ مالي کال د قطعيې پلټلو لپاره لازمه ده چې د کميسيون د ټولو غړو په شتون کې يو پلان جوړ شي او په همدې ډول بودجوي واحدونو قطعیه په سمه توگه وپلټل شي. په پای کې د کميسيون غړو پرېکړه وکړه چې د کميسيون په بله غونډه کې د ۱۳۹۵ مالي کال د قطعيې هراړخيزې پلټنې په موخه د یاد کميسيون د غړو او د البه موسسې د استازو په شتون کې يوه مشورتي غونډه جوړه شي.

۱.۵. د کورنيو دندو د اصولو له پامه غورځول

د ولسي جرگې د کورنيو دندو د اصولو د ۴۸مې او ۷۱مې مادې له مخې دغې جرگې په خپلو درې عمومي غونډو کې د کورنيو دندو اصول يو لړ موارد له پامه غورځولي چې مهم يې دا دي: پاروونکي او ناوړه کلمات يې کارولي، د مشر له اجازې پرته يې خبرې وکړې، خبرې کوونکي غړي له درې دقيقو زيات بحث وکړ، د جرگې غړي د اعتراض په پلمه خپل نظرونه بيان کړل، د مشر پر مټ د غونډې نه کنټرولېدل، له خپلو مشخصو څوکيو يې گټه وا نه خيسته او د خبرې کوونکي کس له مخې تېر شول.. د ولسي جرگې د کورنيو دندو د اصولو له پامه غورځول شوي موارد په لاندې گراف کې ښودل شوي دي:

پیشنهادات:

۱- ایجاد «مرکز تحقیقاتی پارلمانی»: بیشتر پارلمان‌های دنیا، مراکز تحقیقاتی مرتبط به پارلمان را ایجاد کرده‌اند. این مراکز تحقیقاتی که در آن افراد متخصص در حوزه‌های مختلف جمع می‌باشند، نقش حمایتی را با نمایندگان ایفا می‌کنند. مرکز تحقیقاتی با پرهیز از دیدگاه‌های سیاسی، در تهیه گزارش‌ها و جلب اعتماد همه نمایندگان و همچنین با تهیه به‌موقع و در دسترس قرار دادن دیدگاه‌های تخصصی و علمی و مبتنی بر تحقیقات و مستندات برای نمایندگان، در این زمینه می‌تواند رسالت مهمی ایفا نماید.

۲- اصلاح قانون‌گذاری و جلوگیری از تراکم قوانین مشابه: تردیدی نیست که عمده‌ترین وظیفه شورای ملی، تصویب قانون است و تصویب قانون جامع و موثر، بسته به این است که خلائای قانون‌گذاری شناسایی و با لحاظ مجموعه قوانین موجود، به وضع قانون جدید اقدام شود. به این ترتیب قوانین محکم و غیرمتناقض شکل می‌گیرد و از انباشت و تراکم قوانین مشابه جلوگیری می‌شود. متأسفانه در روش کنونی قانون‌گذاری در پارلمان، این مهم چنان توجه نمی‌شود. بر اساس یافته‌های مشاهداتی فیفا، با آن‌که در سال‌های اخیر، قوانین زیادی وضع شده است؛ در عین حال به مشکل می‌توان نمونه‌های زیادی از مجموعه قوانین جامع و مستحکم مصوب را برشمرد. بهره‌گیری از نظر و دیدگاه‌های کارشناسان و اساتید متخصص در مراحل مقدماتی تصویب قوانین امری ضروری می‌نماید. «مرکز تحقیقات شورای ملی» باید طرح‌های قوانین را قبل از آن که به پارلمان معرفی شود، به این منظور مورد مطالعه و مذاقه قرار دهد.

۳- وظایف هیات اداری: ماده (۱۳) اصول وظایف داخلی، وظایف بسیار روشن بر عهده هیات اداری و رییس مجلس گذاشته است. در بند سوم این ماده، وظیفه حفظ حیثیت و اقتدار مجلس نیز بر عهده آنان گذاشته شده است و رعایت موارد فوق‌الذکر می‌تواند به میزان زیادی شأن و جایگاه مجلس را محفوظ بدارد. هیات اداری ضمن اجتناب از مصروفیت کامل در امورات روزمره، می‌باید نقش نماد اقتدار مجلس را ایفا نماید و ضمن حفظ دفاع از استقلالیت این نهاد، در تنظیم و سازمان‌دهی وظایف پارلمانی نمایندگان (قانون‌گذاری، نظارت و نمایندگی) همکاری نماید.